

Seletuskiri Vabariigi Valitsuse reservi sihtotstarbelistest vahenditest raha eraldamiseks Kliimaministeeriumi valitsemisalale mehitamata õhusõidukite soetamiseks, seire tõhustamiseks ja küttimise toetamiseks

1. Sissejuhatus

16.08.2025 oli VV erakorralisel kabineti nõupidamisel arutlusel meetmed sigade Aafrika katku leviku edasiseks tõkestamiseks ning selleks täiendavate vahendite eraldamine VV reservist.

Vabariigi Valitsuse 21.08.2025 istungi otsusega kiideti heaks tegevuste loetelu, milleks nähti VV reservi sihtotstarbelistesse vahenditesse Kliimaministeeriumi valitsemisala vajadusteks 2025. aastasse ette 315 000 eurot mehitamata õhusõidukite soetamiseks, küttimise toetuseks ja bürokraatia vähendamiseks, sh:

- 1) Droonide võimekuse loomine – 65 000 eurot
- 2) Küttimistoetus – 200 000 eurot
- 3) Ekspertiisid küttimise efektiivistamiseks – 30 000 eurot
- 4) Bürokraatia vähendamiseks ehk esmakontrolli deklaratsiooni protsess – 20 000 eurot.

Punktis 4 nimetatud meetme rakendamiseks esitas Justiits- ja Digiministeerium (JDM) 2025. a riigieelarve seaduse muudatusettepaneku, et eraldada JDM eelarvest Kliimaministeeriumile 20 000 eurot.

Taotluse ja seletuskirja koostasid Kliimaministeeriumi metsaosakonna jahinduse nõunik Aimar Rakko (aimar.rakko@kliimaministeerium.ee; +372 6269104) ja finantsosakonna nõunik Liivi Fuchs (liivi.fuchs@kliimaministeerium.ee; +372 6269227).

2. Taotluse sisu

Kliimaministeerium esitab taotluse järgmiste kulude katmiseks:

1. Droonide võimekuse loomine:

Metssigade küttimise mahu suurendamiseks 25% võrra perioodil september-detsember on vaja luua täiendavad võimekused jahimeestele. Olulise lisaväärtuse annab termokaameratega droonide kasutusele võtt, mis suurendab metssigade kiire leidmise võimekust kriitilistes tsoonides farmide ümbruses. Nende abil on võimalik õhust pimedal ajal (metssiga on öine loom) kindlaks teha metssigade asukohad ning korraldada jaht. Tavapäraste droonide võimekus on piiratud, sest puulehed ei võimalda kõikjal maapinnal olevaid objekte tuvastada. Efektiivseks jahi korraldamiseks on vaja üle Eesti vähemalt 10 drooni. Droonide hankimist ja kasutamist korraldab Keskkonnaamet, kellel on eraldi spetsialiseerunud drooniüksus. Droonid antakse jahi korraldamiseks kasutusse Eesti Jahimeeste Seltsile ning edaspidi jäävad droonid kasutusse Keskkonnaameti ja Keskkonnaagentuuri poolt järelevalveks ja ulukite seireks.

Termokaameraga droonide soetamise hanke on Keskkonnaamet läbi viinud ning ühe seadme maksumus käibemaksuta on 64 830,98 eurot, kokku 10 droonikomplekti maksumusega **64 830,98 eurot käibemaksuta**.

2. Küttimistoetus

Seafarmide 10 km ulatusse jäävas järelevalvetsoonis on vaja intensiivistada metssigade küttimist ning eesmärk on küttida sealt ära kõik metssead. See nõuab jahimeestelt tavapärasest suuremat pingutust - seda nii kuluvate ressursside (vahendid, kütus jne) kui selleks kuluva aja näol. Seetõttu tuleks sellel alal jahti pidavatele jahimeestele see pingutus kompenseerida.

Alates 29. augustist kuni septembri lõpuni makstakse iga kütitud metssea eest jahipiirkonna kasutajale 65 eurot. Eesmärk oleks küttida vähemalt 2000 metssiga. Tavaline septembri küttimine on viimastel aastatel jäänud alla 1000 isendi. Septembri lõpus vaatab Kliimaministeerium koos Keskkonnameti ja jahimeestega küttimistulemused ja rahalise eraldise jäägi üle ning otsustatakse küttimistoetuse jätkamine oktoobris. Eesmärk on suunata kogu eraldatud raha vahendid metssigade arvukuse kiireks vähendamiseks. Kogusummast arvestatakse 10% KIK administratiivkuluks seoses toetuste haldamisega.

Selleks, et toetusi hakata septembris välja maksma, on vajalik reservist eraldada vastavad vahendid (**200 000 eurot**) Kliimaministeeriumi eelarvesse.

3. Ekspertiisid küttimise efektiivistamiseks

Eesmärk on hoida ära SAK levikut ja tagada küttimise eesmärkide saavutamine. Ekspertiisidega hinnatakse metssigade tegelikku arvukust sigalate ümbruses, kus on suurem sigade Aafrika katku sisse- või levikurisk. Kontrollitakse minimaalse küttimismahu täitmist jahipiirkondade lõikes, et tuvastada piirkonnad, kus küttimine ei ole piisavalt tõhus. Ekspertiiside tulemused võimaldavad Keskkonnaametil teha erapooletuid ja teaduspõhiseid soovitusi küttimise tõhustamiseks, alгатada vajadusel haldusmenetlusi täiendavate meetmete rakendamiseks, et ära hoida SAK levikut ning tagada küttimise eesmärkide saavutamine.

Ekspertiisid viiakse läbi tsoonipõhiselt, minimaalselt 10 km² suurustes alades, rakendades kaasaegseid loendustehnikaid (drooniseire, jäljeindekseerimine, DNA-proovid). Kulu on arvestatud 3000 eurot ühe 10 km² tsooni kohta (sisaldab tööjõukulu, andmetöötlust, raporti koostamist ja vajalikke välitöid), minimaalselt 10 tsooni perioodil 2025 september-2026 veebruar ning maksumusega **30 000 eurot käibemaksuta**.

Eelnevast tulenevalt taotleb Kliimaministeerium Vabariigi Valitsuse reservi sihtotstarbelistest vahenditest **294 831 euro** eraldamist tulemusvaldkonda „Kliima, energeetika, elurikkus“, programmi „Elurikkuse, metsanduse ja keskkonnakorralduse programm“, „Metsanduse ja jahinduse arengu suunamine“ programmegevusse.